

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Didaktické hry jako aktivizující metody v rámci multikulturní výchovy

Autorka práce: Barbora Müllerová

Studijní program: BUSVma-BCJ Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání

Studijní obor: Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. Kamil Janiš, Ph.D.

Práce se zaměřuje na charakteristiku a význam didaktických her v multikulturní výchově. Autorka nejprve charakterizuje multikulturní výchovu. Činí tak skrze ústřední termíny „kultura“, „etnikum a národ“, „stereotyp, předsudky a postoje“ a „diskriminace“. Samotnou multikulturní výchovu definuje autorka následujícím způsobem: „Hlavním cílem multikulturní výchovy je, aby lidé různých národů, etnik, ale i rasových a náboženských skupin dokázali spolupracovat, žít a respektovat se. Kromě práce s postoji a hodnotami lidí různých orientací, je další složkou multikulturní výchovy práce s vědecky podloženými teoriemi a výzkumy. Poznatky jsou přejímány například z oboru psychologie, lingvistiky, sociologie, antropologie a podobně.“ Autorka také doplňuje základní informace o historii tohoto tématu.

V této části lze mít silné výhrady vůči práci s pojmem „etnikum a národ“. Autorka čerpá pouze z jedné publikace, která je více než dvacet let stará a přejímá z ní některá na první pohled problematická tvrzení, např.: „Pro Evropu je typická národnostní homogenita, s výjimkou Portugalska, Irska nebo Islandu je zastoupena ve většině států, mnohdy i čteně“. Kromě nejasné formulace „mnohdy i čteně“ je zřejmé, že etnická homogenita „většiny Evropy“ je v kontextu přibývajících lidí s migračním pozadím diskutabilní, nehledě na opomíjení historických kořenů homogenity jako jsou holocaust nebo násilné migrace po druhé světové válce. Kromě toho autorka - opět nejspíše pod vlivem citované publikace – celou řadu teorií národa, zejména konstruktivistické přístupy.

Další část práce je věnována popisu místa multikulturní výchovy v Rámcovém vzdělávacím programu (RVP). Autorka popisuje strukturu základního kurikulárního dokumentu. Překvapivě v této části není větší prostor věnován vymezení cílů a učiva multikulturní výchovy v RVP. Při vymezení pojmu „aktivizační metody“ autorka správně klade důraz na zapojení žáků a jejich větší motivaci jako na hlavní znaky těchto metod. Jako velmi přínosnou vnímám část o různých způsobech klasifikace aktivizujících metod, která nabízí různé perspektivy, jak k těmto metodám přistupovat. Oceňuji také zařazení pasáže o výhodách a nevýhodách aktivizačních metod a možných překážkách pro jejich zařazení. Je pouze škoda, že tyto aspekty nejsou podloženy konkrétním výzkumem z praxe českého školství, nicméně to lze chápat i jako možný impulz k dalšímu rozvoji tématu. Kvalitně je také zpracován popis didaktických her a zhodnocení jejich přínosu do výuky. Práce prakticky zahrnuje také část o dělení do skupin, které je často předpokladem pro využití aktivizačních metod a didaktických her. Zde pouze upozorňuji, že autorka v textu předpokládá spíše kompetitivní charakter aktivit a nezmiňuje možnost kooperativního typu aktivit.

Pro celek práce je klíčová část se samotnými náměty didaktických her. Práce obsahuje následující náměty: Riskuj!, Doplnovačka, Kahoot, Minutka, Mluvicí talisman, Trimino, Simulace imigrace, Kdo jsem, Bingo a Uprchlíci. Obecně lze říci, že z textu práce nejsou zřejmá kritéria výběru jednotlivých aktivit. U každé z aktivit je dostupná její charakteristika, popis průběhu a reflexe. V některých případech je poněkud diskutabilní přiřazování kompetencí k aktivitám. Například tvrzení, že doplnovačka rozvíjí kompetenci k řešení problémů, je poněkud nadnesené. V tomto i jiných případech je z popisu aktivit cítit napětí mezi přiřazenou kompetencí a evidentním zaměřením aktivity na memorování znalostí (m. j. evropská jídla, minutka).

Celkově je práce kvalitně zpracovaná, přehledná a dostatečně obsáhlá. I přes výše uvedené připomínky ke konkrétním částem **práce navrhuji hodnocení výborné**. Možné otázky k obhajobě:

- Na základě jakých kritérií byly vybrány konkrétní didaktické hry pro vaši práci?
- Navrhněte, jak by mohl vypadat výzkum, který by ověřil, zda vybrané didaktické hry skutečně vedou ke splnění svých vzdělávacích cílů.

V Praze 1. 6. 2023

Mgr. Václav Sixta Ph.D.